

BELEIDSPLAN VLUCHTELINGENTHEMATIEK

BONNEFANTENMUSEUM MAASTRICHT

Mary Aarts, Leo Adriaanse, Merel van de Keer, Ilse Melis

Alliantie Kunsten Fontys en Zuyd | Master Kunsteducatie

Maastricht, februari 2016

INHOUDSOPGAVE

1. Inleiding	3
2. De organisatie	3
3. Huidige situatie	3
4. Analyse huidige situatie	4
a. Interne analyse	4
b. Externe analyse	5
c. Conclusie	5
5. Beleid	6
a. Het Bonnefantenmuseum als kosmopolitische ontmoetingsplaats	6
b. Het Bonnefantenmuseum als culturele werkervaringsplaats	6
c. Het Bonnefantenmuseum als onderwijspartner: kunst- en cultuur voor ISK-scholen	7
6. Implementatieplan	8
7. Begroting	9
8. Literatuur	10
9. Contactgegevens	11

1. INLEIDING

Met de toenemende komst van vluchtelingen naar Nederland, het uitbreiden van het aantal asielzoekerscentra (AZC) in Limburg (waaronder in Maastricht) en de toenemende vaste verblijfsstatus voor een aantal vluchtelingen in Limburg is er voor de cultuursector een nieuwe doelgroep gekomen.

Het Centraal Orgaan Opvang Azielzoekers (COA) en de AZC's hebben hun handen vol aan de eerste opvang: het bieden van huisvesting, maatschappelijke en juridische begeleiding en het verzorgen van inburgeringscursussen, inclusief oriëntatie op de Nederlandse arbeidsmarkt, taalcoaching en sociale activering (Interview Kleijnen, 2016).

De Alliantie Kunsten Fontys en Zuyd heeft studenten van de Masteropleiding Kunsteducatie gevraagd om een beleidsplan te schrijven voor een culturele organisatie. De vraag hierbij is wat de functie en verantwoordelijkheid kan zijn van deze culturele organisatie bij vluchtelingenopvang en wat hun visie hierop is. Wij schrijven ons beleidsplan voor het Bonnefantenmuseum te Maastricht. Wij hebben onszelf de volgende vraag gesteld:

Wat kan de functie en verantwoordelijkheid zijn van het Bonnefantenmuseum bij vluchtelingenopvang in Limburg en wat is de eigen visie van de museumorganisatie hierop?

Het beleidsplan is geschreven en gepresenteerd in de periode: december 2015 t/m februari 2016.

We hebben ons gebaseerd op verschillende gemaakte scans, jaarverslag en website van het Bonnefantenmuseum, relevante literatuur en de gesprekken die we hebben gevoerd (zie hoofdstuk 8).

We zijn niet verantwoordelijk voor de daadwerkelijke uitvoering van het beleidsplan.

2. DE ORGANISATIE

Het Bonnefantenmuseum is het provinciaal museum voor klassieke en hedendaagse kunst in Maastricht en bestaat al 130 jaar. Sinds 20 jaar is het gevestigd in een gebouw aan de Maas, ontworpen door Aldo Rossi. De visie en missie van het museum zijn gericht op verbindingen leggen. Enerzijds wil het museum de verbindingen tussen oude, moderne en hedendaagse kunst zichtbaar maken. Daarnaast wil het museum zich ontwikkelen tot een levende cultuurterminal waarmee een verbinding wordt gelegd tussen collecties, kunstpraktijken en maatschappelijke thema's. Bovendien wil het museum voor iedereen zijn en verschillende doelgroepen en gemeenschappen betrekken (Jaarverslag Bonnefantenmuseum, 2014).

Het doel van het Bonnefantenmuseum is het beheren en presenteren van een kunstcollectie en hierbij publiek betrekken. De missie is om bezoekers kunstgeschiedenissen te vertellen en daarbij een verbinding te leggen tussen de 'kunst'wereld en de verschillende gemeenschappen waarvoor kunst als betekenisgever kan fungeren: 'Getting the Bigger Picture' en 'Creating Communities' (Jaarverslag Bonnefantenmuseum, 2014).

Daarnaast heeft het Bonnefantenmuseum internationale ambities en wil zij aansprekende tentoonstellingen programmeren en de collectie uitbreiden om tot (inter)nationale bekendheid te komen (Interview Huijts, 2016).

Het beleid van het Bonnefantenmuseum is in het algemeen gericht op het versterken van de persoonlijkheid en individuele competentie van de bezoekers middels *Bildung* (Jaarverslag Bonnefantenmuseum, 2014). De legitimatie van cultuur gebeurt voornamelijk vanuit sociologisch perspectief en is minder gericht op economische motieven (Staes, 2016).

In 2015 bezochten 123.000 mensen het Bonnefantenmuseum, waarbij de aangeboden wisseltentoonstellingen (*blockbusters*) het populairst zijn gebleken (Interview Van Rooy, 2016).

3. HUIDIGE SITUATIE

Voor het Bonnefantenmuseum is de vraag wat zij kan betekenen voor de vluchtelingenopvang nieuw. Het museum wil de samenwerking met de vluchtelingen graag aangaan. Het geeft aan dat hierbij in eerste instantie de ontmoeting en het investeren in de individuen centraal staat. De museumorganisatie is zeker bereid om mee te denken in het kader van de vluchtelingenthematiek en ziet ook mogelijkheden om een

aanbod te ontwikkelen. Men wil zich daarbij op voorhand niet alleen richten op het AZC / de vluchtelingen van Maastricht maar eerder op de AZC's / vluchtelingen van heel Limburg. Dit omdat het museum een provinciaal museum is en niet specifiek een museum van, voor of over Maastricht (Interviews van Rooy, Huijts, 2016).

Het Bonnefantenmuseum heeft een platte organisatiestructuur en een informele cultuur. Er zijn 40 medewerkers werkzaam met een gemiddelde leeftijd van 49 jaar en een gemiddeld dienstverband van 13 jaar. Directeur Stijn Huijts is sinds 2012 in dienst.

Educatie staat hoog op de agenda van het museum. Er zijn twee vaste educatiemedewerkers direct betrokken bij het onderwijs en daarnaast is er een coördinator voor de activiteitenprogramma's en educatieve projecten. Het Bonnefantenmuseum verzorgt kunsteducatie voor alle type onderwijsinstellingen (Jaarverslag Bonnefantenmuseum, 2014). Onderdelen van het programma worden ook aangeboden via het Centrum voor Kunsteducatie Kumulus. Vanuit de gemeente Maastricht is er een structurele samenwerking opgezet met Kumulus voor een doorlopende leerlijn cultuureducatie voor groep 1 t/m 8 en het VMBO. Met het programma *Toon je Talent* worden 18 (50% van alle) scholen bereikt. Echter niet alle kunsteducatieprogramma's van het museum die worden aangeboden via Kumulus zijn onderdeel van *Toon je Talent* (Toon je Talent, 2013).

Nieuw is het *Young Office* (YO!). Met deze jongerenafdeling wil het museum de interesse van jongeren voor beeldende kunst vergroten en cultuurwijsheid bij jongeren ontwikkelen. Op dit moment zijn de jongeren van het team tussen de 18 en 25 jaar. Het YO!-team wil van het museum een bruisende ontmoetingsplek maken met een breed scala aan activiteiten voor en door jongeren (Interview van Rooy, 2016). Dit lijkt een goed antwoord op de toenemende vraag vanuit de maatschappij om zelf invloed te hebben op en betrokken te zijn bij musea. In *Musea voor Mensen* (Bunnik, 2014) staat beschreven dat bezoekers niet meer zitten te wachten op een museum als dé autoriteit in zijn eigen domein.

Bijzonder is om te vermelden dat het Bonnefantenmuseum met de Bonnefanten Award for Contemporary Art (BACA) aandacht schenkt aan niet-Westerse artistieke praktijken. In 2018 gaat de BACA waarschijnlijk naar een kunstenaar uit de Arabische regio. Het museum heeft, ter voorbereiding, arabiste Petra Stienen uitgenodigd om (interne) lezingen te verzorgen, waarbij ook maatschappelijke issues die de kunst raken aan bod komen (Interview van Rooy, Huijts, 2016; jaarverslag Bonnefantenmuseum, 2014).

4. ANALYSE HUIDIGE SITUATIE

4.A. INTERNE ANALYSE

	Sterk	Zwak
Personeel en organisatie	<ul style="list-style-type: none"> De missie is gericht op de verbinding met verschillende doelgroepen Welwillendheid van de organisatie Young Office (YO!) organiseert evenementen voor nieuwe doelgroepen 	<ul style="list-style-type: none"> Geen duidelijke focus in visie, missie en doelstellingen (te breed) Museum ziet zichzelf nog teveel als autoriteit in de kunsten In veranderingsprocessen is de organisatie traag gebleken
Producten en diensten	<ul style="list-style-type: none"> Ligging van museumgebouw Tentoonstellingen zijn aansprekend en cultureel divers De internationale en niet-westerse BACA-award gaat verbinding leggen met kunst uit de Arabische regio 	<ul style="list-style-type: none"> Doelgroepcommunicatie Educatie is voornamelijk aanbodgericht Betrokkenheid en klantbinding in het onderwijs
Bedrijfsmiddelen	<ul style="list-style-type: none"> Het museum heeft faciliteiten om doelgroepen te ontvangen 	
Financiën	<ul style="list-style-type: none"> Het Bonnefantenmuseum ontvangt 70% van de financiering van de Provincie Limburg 	<ul style="list-style-type: none"> Het museum heeft geen structurele subsidierelatie met de Gemeente Maastricht

4.B. EXTERNE ANALYSE

Factor	Kansen	Bedreigingen
Klanten	<ul style="list-style-type: none">• Het museum kan een nieuwe doelgroep aan zich binden• ISK-scholen zijn geïnteresseerd in structurele samenwerking• Vluchtelingen willen graag integreren en werkervaring opdoen	<ul style="list-style-type: none">• Totdat de vluchteling statushouder is, heeft deze geen vaste standplaats• Vluchtelingen zijn gericht op primaire levensbehoeften en niet op kunst• Mobiliteit van de doelgroep is beperkt
Concurrenten	<ul style="list-style-type: none">• Profilering t.o.v. andere culturele organisaties in de samenwerking met vluchtelingen	<ul style="list-style-type: none">• Het Bonnefantenmuseum heeft geen directe invloed op het onderwijs in Maastricht door schakel Kumulus en <i>Toon je Talent</i>
Partners	<ul style="list-style-type: none">• Hulporganisaties voor vluchtelingen zijn niet in staat 'cultuur' te bieden	<ul style="list-style-type: none">• Hulporganisaties hebben door grote toestroom vluchtelingen geen tijd
Overheid	<ul style="list-style-type: none">• Meer binding met gemeente Maastricht• Internationalisering dicht bij huis• Subsidie / innovatiebudget beschikbaar in de Gemeente Maastricht• Provincie ziet taak voor culturele instellingen bij maatschappelijke vraagstukken (Interview Curfs, 2016)	<ul style="list-style-type: none">• Beperkte beschikbaarheid van landelijke subsidies m.b.t. cultuur en de vluchtelingenthematiek

4.C. CONCLUSIE

In haar visie en missie geeft het Bonnefantenmuseum aan als cultuurterminal verbindingen te willen leggen en te schakelen tussen collecties, kunstpraktijken, maatschappelijke thema's en verschillende doelgroepen c.q. communities. Het museum wil graag de samenwerking aangaan met vluchtelingen en heeft ook de faciliteiten om de doelgroep te ontvangen (Jaarverslag Bonnefantenmuseum, 2014; Interviews Van Rooy, Huijts, 2016).

Het Young Office is kort geleden gestart en heeft de wens om van het museum een bruisende ontmoetingsplek te maken. Hierin kunnen zeker activiteiten voor vluchtelingen worden betrokken. Hóe de nieuwe doelgroep te betrekken en goede communicatie is hier wel van belang.

De BACA schenkt aandacht aan niet-Westerse artistieke praktijken en in 2018 gaat deze waarschijnlijk naar een kunstenaar uit de Arabische regio. In de aanloop hiernaartoe zijn er (interne) lezingen van arabiste Petra Stienen waarbij ook maatschappelijke issues die de kunst raken aan bod komen. Hiermee kan er wellicht een inhoudelijke link worden gelegd met de interesses van de vluchtelingen in Limburg. Ze zouden een klankbord kunnen zijn bij de toekomst van 'Getting the Bigger Picture' door te spiegelen en te reflecteren vanuit hun eigen culturele achtergrond.

De ISK-scholen en (internationale) basisscholen in Maastricht zijn erg geïnteresseerd om een meer structurele samenwerking aan te gaan met het Bonnefantenmuseum. Het is echter wel van belang dat dit niet aan een bestaand programma gekoppeld wordt, maar dat er gekeken wordt naar de behoefte en wensen vanuit de ISK.

Grootste obstakel in de samenwerking is echter doelgroep zelf. Over het algemeen ligt de prioriteit van vluchtelingen, die kort geleden in Nederland zijn gekomen, bij de eerste levensbehoeften en niet bij kunst. Echter wanneer het museum de focus hierin wat zou verleggen, kan het zeker van grote betekenis zijn (focus: minder kunst; meer maatschappij). Door contacten te leggen met hulporganisaties en een structureel aanbod te bieden, niet alleen op gebied van kunst, maar ook op het gebied van integratie en (arbeids)participatie. Er moet echter wel rekening worden gehouden met de mobiliteit van de doelgroep (Kleijnen, 2016).

Omdat het Bonnefantenmuseum een provinciaal museum is en geen structurele subsidie van de Gemeente Maastricht ontvangt, ligt de focus in eerste instantie niet op de gemeente en is de beleidsmatige relatie met de gemeente beperkt (Interview Huijts, 2016). Er is echter bij de gemeente een innovatiebudget beschikbaar waarmee plannen m.b.t. de vluchtelingen/nieuwe inwoners gefinancierd zouden kunnen worden en daarmee de banden met de gemeente aangehaald.

De Provincie Limburg geeft in haar Uitvoeringsprogramma Cultuur 2015-2017 aan het ook belangrijk te vinden dat de drie provinciale musea boven de reguliere taak bijdragen aan gebiedsontwikkeling in de eigen regio. Voor het Bonnefantenmuseum is dit primair Maastricht. Ook de Gemeente Maastricht geeft in haar startnotitie *Cultuur, een rol van betekenis* aan dat Maastricht als cultureel brandpunt zich meer moet inzetten op verbindingen binnen de eigen 'relevante' stedelijke en regionale omgeving en moet inzetten op brede cultuurparticipatie van alle verschillende bevolkingsgroepen (Cultuuragenda 2017-2020, 2015). Voor culturele instellingen, zoals het Bonnefantenmuseum, met een sterke financiële relatie aan (in dit geval de provinciale) overheid, ligt het voor de hand op dit cultuurbeleid aan te sluiten en is er de uitdaging om binnen de eigen kaders hier komende jaren op in te spelen.

5. BELEID

Op basis van de uitkomsten van de SWOT-analyse hebben wij beleidsvoornemens vastgesteld. We kiezen voor een deels moreel, deels geïntegreerd beleid, waarbij middels kunst en cultuur mensen met elkaar in verbinding kunnen treden en er samenhang tussen verschillende cultuurdomeinen is gezocht (Grit, R., Gerritsma, M. 2009; Presentatie Staes, 2016). In de aanloop naar uitvoering van deze beleidsvoornemens is het belangrijk dat de museumorganisatie (alle afdelingen) zelf tijd neemt om de ontmoeting met de nieuwe doelgroep aan te gaan.

5.A. HET BONNEFANTENMUSEUM ALS KOSMOPOLITISCHE ONTMOETINGSPLAATS

> **Vanaf september 2016 biedt het museum inclusieve culturele activiteiten aan voor inwoners van de provincie Limburg, vluchtelingen en nieuwkomers**

> **Verantwoordelijke afdeling binnen de organisatie: Young Office** **Aantal activiteiten per jaar: 4**

De in de missie beschreven 'Curating Communities' kan vorm krijgen door inclusieve culturele activiteiten te verzorgen voor inwoners van de provincie Limburg, vluchtelingen en nieuwkomers. Hierin zien wij een rol voor Young Office, dat activiteiten voor nieuwe doelgroepen organiseert. Er kan ingespeeld worden op de sociale activering en taalcoaching. We adviseren Young Office om aan te sluiten op toekomstige programma's, zoals het Museumcafé en de Bonnefantenmuseum Award voor Contemporary Art 2018 (BACA).

Young Office is van plan om maandelijks een Museumcafé te organiseren. Wij adviseren om dit Museumcafé inclusief te maken voor vluchtelingen. Er kan bijvoorbeeld een multicultureel muziek,- dans- of theaterprogramma worden georganiseerd, of een film- of debatavond worden belegd. Inspiratie hiervoor kan gevonden worden in de programmering van het *Humanity House* in Den Haag. Ook de opzet van de aanschuifdiners van *The Holland Road* (recent in Vlissingen) zijn een inspirerend voorbeeld.

Ook kan samenwerking gezocht met de *We Are Here Academy*, een collectief vluchtelingen zonder status. In 2015 werd door hen onder meer een kunstproject uitgevoerd in het Van Abbemuseum in Eindhoven. De groep kwam er bijeen op initiatief van de Koerdisch-Turkse kunstenaar Ahmet Ogüt. Hij is de bedenker van *The Silent Academy*, waarin asielzoekers over de hele wereld lezingen en colleges geven over hun vakgebied. Een dergelijke samenwerking kan een goede voorbereiding zijn op BACA 2018.

Stichting De Vrolijkheid is een multiculturele netwerkorganisatie. Het is een grote groep mensen en organisaties die zich betrokken voelt bij kinderen en jongeren in asielzoekerscentra. Dit vrolijke gezelschap komt uit de meest uiteenlopende disciplines en achtergronden. Kunstenaars en creatieve organisatoren met of zonder een vluchtelingenachtergrond, vrijwilligers van binnen en buiten de asielzoekerscentra - het netwerk wisselt kennis en ervaring uit en draagt resultaten over. Contactpersoon voor AZC Heerlen is Moos Pozzo.

En dicht bij huis kan ook samenwerking worden gezocht met muziektheatergezelschap *Het Geluid Maastricht*. Oprichter Romy Roelofsen was projectleider bij *Common Carnaval*, een recent project door, voor én met inwoners van de stad Maastricht, vluchtelingen en nieuwkomers (Common Carnaval, 2016).

We raden Young Office aan voor de communicatie over deze programmering samenwerking aan te gaan met Vluchtelingenwerk Limburg, de AZC's en zeker ook moskeeën, zodat de doelgroep effectief bereikt kan worden.

Dit beleidsvoornemen vindt zijn aansluiting bij het moreel beleid, waarin het Bonnefantenmuseum de mogelijkheid wordt geboden om mensen met elkaar in verbinding te laten treden middels kunst en cultuur. Dit sluit tevens aan bij het sociologisch perspectief van het museum. Daarnaast vindt er aansluiting plaats met het geïntegreerd beleid waarin dit beleidsvoornemen verbinding zoekt met het beleidsdomein welzijn. Daarmee sluit het aan bij de culturele ambities van de Provincie Limburg waarin beleidsdomein-overstijgend werken een belangrijke pijler is (Limburg Culturele Werkplaats, 2015).

5.B. HET BONNEFANTENMUSEUM ALS CULTURELE WERKERVARINGSPLAATS

- > **Vanaf september 2016 worden werkervaringsplaatsen aangeboden aan vluchtelingen met verblijfsstatus**
- > **Verantwoordelijke afdeling binnen de organisatie: directie** **Aantal werkervaringsplaatsen: 6**

Uit gesprekken in het AZC blijkt dat de vluchtelingen zo snel mogelijk willen integreren (Scan Vluchtelingen, 2016; Interview Kleijnen, 2016). Ze willen onderwijs volgen, stage lopen en vertrouwd raken met de Nederlandse arbeidsmarkt. Het museum kan op deze behoefte inspelen door vluchtelingen met een verblijfsstatus in Maastricht en omgeving werkervaringsplaatsen aan te bieden. Van belang hierbij is dat (zeer) beperkte kennis van de Nederlandse taal geen drempel creëert.

Mogelijkheden voor het Bonnefantenmuseum zouden kunnen zijn: koken of serveren in het museumrestaurant Ipanema, ondersteuning bij de opbouw van tentoonstellingen of stofferings-/ kostumeringswerkzaamheden en depotbeheerstaken. Uiteraard zouden geïnteresseerde vrijwilligers ontvangen in de 'eigen' taal kunnen verzorgen of kunnen bijdragen aan vertalingen van museumteksten. Deze werkervaringsplaatsen spelen in op de oriëntatie op de arbeidsmarkt, sociale activering en taalcoaching.

We geven hieronder enkele inspirerende voorbeelden van werkervaringsplaatsen.

Het Manchester Museum heeft het *In Touch* vrijwilligersprogramma (In Touch Volunteer Programme, z.d.). Het programma heeft meerdere prijzen gewonnen en trekt lokaal, nationaal en internationaal de aandacht van organisaties in Europa. Het programma betreft doelgroepen die sociaal, cultureel en economisch uitgesloten zijn, waaronder asielzoekers en vluchtelingen. Het Manchester Museum heeft de doelen succesvol bereikt: het personeelsbestand is diverser geworden en individuen worden geholpen om te leren en hun toegang tot de arbeidsmarkt te verkleinen. De vrijwilligers werken gedurende het programma aan o.a. museumvaardigheden, persoonlijke ontwikkeling en werknemersvaardigheden.

Ook zijn er succesvolle werkervaringsplaatsen gerealiseerd bij *Parliament on King* in Sydney, Australië, een boekhandel / galerie / restaurant waar asielzoekers werken in de keuken, bediening en receptie (Hurst, 2014). Bij *Mazi Mas*, een restaurant in Londen, worden vrouwelijke migranten en asielzoekers geholpen om werkervaring op te doen, verhalen te delen en verbinding aan te gaan met een groter publiek (Mazi Mas, z.d.).

Tot slot kan het museum ook vrijwilligerswerk inzetten bij de voorbereiding op de BACA 2018 (zie ook 5.A.). Aan enkele vluchtelingen uit de Arabische regio kan worden gevraagd om zitting te nemen in een klankbordgroep bij de oriëntatie op de nieuwe BACA. Ze kennen de taal en cultuur en kunnen aanwezig zijn bij de lezingen van arabiste Petra Stienen en hierop reflecteren.

Alsmede het voorgaande beleidsvoornemen treft ook dit beleidsvoornemen zijn perspectief in het deels moreel, deels geïntegreerd beleid. Vanuit moreel perspectief omschrijft dit beleidsvoornemen een mogelijkheid om vluchtelingen te integreren in de Nederlandse arbeidsmarkt, waarbij zij een verbinding aangaan met andere mensen. Tevens krijgen zij de mogelijkheid om hun kennis en kunde in te zetten in het museum. In dit beleidsvoornemen vindt daarmee een belangrijke wisselwerking plaats tussen vraag- en aanbodgericht werken. Daarnaast vindt er een aansluiting plaats met het geïntegreerd beleid waarin dit beleidsvoornemen verbinding zoekt met het beleidsdomein werk en het beleidsdomein welzijn. Ook hier wordt aangesloten bij de culturele ambities van de Provincie Limburg (Limburg Culturele Werkplaats, 2015).

5.C. HET BONNEFANTENMUSEUM ALS ONDERWIJSPARTNER: KUNST- EN CULTUUR VOOR ISK

- > **Vanaf schooljaar 2016/2017 wordt een start gemaakt met een cultuurprogramma i.s.m. ISK-scholen**
- > **Verantwoordelijke afdeling binnen de organisatie: Educatie** **Aantal scholen: 1**

De Internationale Schakelklas (ISK) vormt een onderdeel van het voortgezet onderwijs. Hier leren kinderen vanaf 12 jaar, die uit een andere cultuur komen, de Nederlandse taal en ze worden zo 'geschakeld' naar, ofwel voorbereid op het reguliere onderwijs. Wij adviseren de afdeling Educatie van het Bonnefantenmuseum om een structurele samenwerking aan te gaan met de Internationale Schakelklas van het Sint-Maartenscollege in Maastricht en samen een programma voor talent- en creativiteitsontwikkeling samen te stellen.

Kaat Waterschoot, vakgroepvoorzitter Kunst en Cultuur op het Sint-Maartenscollege, heeft aangegeven heel graag een structurele samenwerking aan te gaan met het Bonnefantenmuseum. Binnenkort bezoekt de school de tentoonstelling van Grayson Perry in het museum. Het Sint-Maartenscollege zou graag workshops of projecten uitvoeren in het museum. Het zou voor de leerlingen zeer motiverend zijn om Arabische of Afrikaanse kunstenaars te ontmoeten in het museum, ex-vluchtelingen te horen vertellen over hun werk of door zelf bij te dragen door mee te helpen om een tentoonstelling op te bouwen.

De school gaat het programma *Toon je Talent* verder ontwikkelen. Dit is een doorlopende leerlijn waarbij leerlingen leren van kunstdocenten, zowel op school als bij de verschillende culturele instellingen in Maastricht. De school wil dat leerlingen in de toekomst na of naast school drama-, muziek- of tekenlessen kunnen volgen. Hiervoor wil de vakgroep samenwerken met het Bonnefantenmuseum, zodat een programma ontwikkeld kan worden wat gericht is op talent- en creativiteitsontwikkeling en inspeelt in op inburgering en taalcoaching.

Een inspirerend voorbeeld is het programma *Kunstpraat: voor taalleerders* van Museum Boijmans van Beuningen in Rotterdam. ISK-leerlingen krijgen tijdens een museumrondleiding opdrachten die activeren om het werk goed te bekijken en bevindingen te delen. Na afloop volgt een theaterspel, waarbij de nieuwe begrippen en ervaringen van het museumbezoek worden uitgebeeld (*Kunstpraat: voor taalleerders / ISK, z.d.*).

Mogelijk kan later de samenwerking aangegaan worden met andere ISK scholen in Limburg. Er zijn in Limburg zes ISK-scholen, namelijk naast Maastricht in Weert, Venlo, Roermond, Heerlen en Sittard. Echter, vanwege mobiliteitsproblemen van deze scholen, adviseren wij in een later stadium het gesprek aan te gaan met deze scholen en een programma te organiseren samen met partnermusea uit de betreffende regio.

Dit beleidsvoornemen treft zijn perspectief vanuit het geïntegreerd beleid. Het Bonnefantenmuseum wordt met dit beleidsvoornemen de mogelijkheid geboden om vanuit kunst en cultuur een structurele samenwerking aan te gaan met het beleidsdomein onderwijs. In het hierop volgende implementatieplan zal duidelijk worden wie welke taak op zich neemt om dit geïntegreerd beleid tot succes te maken.

De onder 5.A. genoemde Stichting De Vrolijkheid werkt momenteel samen met het Landelijk Kennisinstituut voor Cultuureducatie en Amateurkunst aan de invulling van de 'UNESCO Week van de Kunsteducatie 2016'. Deze vindt plaats van 23 tot 29 mei en biedt mogelijkheid voor nadere oriëntatie op het te ontwikkelen programma. Meer informatie en het programma van de week verschijnt binnenkort op de LKCA-website.

6. IMPLEMENTATIEPLAN

1. Het Bonnefantenmuseum als kosmopolitische culturele ontmoetingsplaats

Doelstelling: ontmoetingsplaats en sociale activering

Actie	Wie?	Wanneer?
Voorbereiden 'Inclusief Museumcafé'	YO! i.s.m. directie	Sept - dec 2016
Contact leggen met Vluchtelingenwerk Limburg, AZC's Limburg, moskeeën	YO! i.s.m. directie	Sept - okt 2016
Faciliteiten reserveren, ruimte, beheer, etc.	YO!	Sept 2016
Inhuur podiumactiviteiten (muziek, spreker, film)	YO!	Okt 2016
PR digitaal & flyer	YO!	Nov 2016
Uitvoering 'Inclusief Museumcafé'	YO!	Dec 2016 - feb 2017

2. Het Bonnefantenmuseum als culturele werkervaringsplaats

Doelstelling: bemiddeling arbeidsmarkt vluchtelingen

Actie	Wie?	Wanneer?
Werkgroep opstarten	Directie	Mei 2016
Inventariseren functies / mogelijkheden met werkgroep	Directie	Mei - juli 2016
Contact leggen met statushouders via Vluchtelingenwerk Limburg e/o gemeenten	Directie	Mei - juli 2016
Coaches benoemen	Directie	Juli 2016
Start 6 vrijwilligers bij werkervaringsplaatsen	Directie	Vanaf sept 2016
Evaluatie 6 werkervaringsplaatsen	Directie	Dec 2016
Evt. aanpassen programma	Directie	Januari 2017

3. Het Bonnefantenmuseum als onderwijspartner: kunst- en cultuur voor ISK-scholen

Doelstelling: structurele samenwerking met ISK-school Sint-Maartenscollege in Maastricht

Actie	Wie?	Wanneer?
Contact leggen met de ISK	Educatie	Maart 2016
Programma ontwikkelen i.s.m. de ISK	Educatie	April - juli 2016
Oriëntatie in de UNESCO Week van de Kunsteducatie 2016	Educatie	Mei 2016
Pilotproject uitvoeren	Educatie	Sept - dec 2016
Evaluatie pilotproject	Educatie	Januari 2017
Nieuw programma ontwikkelen i.s.m. de ISK	Educatie	Feb - apr 2017
Overdracht ideeën aan andere culturele instellingen in Limburg	Educatie	Mei - juni 2017

7. BEGROTING

KOSTEN

Actie	Bedrag	Toelichting
4 evenementen kosmopolitische ontmoeting		
Organisatie: voorbereiding > 32 x 65	2.080	Ook voor werkzaamheden YO! wordt een standaard uurprijs berekend Alle bedragen zijn gebaseerd op inschattingen; niet op offerte
Organisatie: uitvoering > 4x 4x 65	1.040	
Inhuur van muziekgroep	500	
Filmvertoning	500	
Gastspreker	500	
Foto-opdracht voor tentoonstelling: 20 x 200	<u>4.000</u>	
	8.620	
6 werkervaringsplaatsen creëren		
6x vrijwilligersbudget op jaarbasis	1.200	Hierbij inbegrepen verzekeringskosten
Klankbordgroep BACA		
4x vacatiegeld op jaarbasis	800	4 deelnemers, 4 bijeenkomsten x 50
Programma talentontwikkeling voor ISK		
Organisatie: voorbereiding > 32 x 65	2.080	Papier, verf, e.d.
Organisatie: uitvoering > 5x 2x 65	650	
Overdracht naar andere musea > 5x 2x 65	650	
Materiaalkosten	<u>1.000</u>	
	4.380	
Totaal van de beleidsvoornemens	€ 15.000	

BATEN

Kostendekking komt tot stand door een bijdrage van het Bonnefantenmuseum zelf en mogelijk met het innovatiebudget van de gemeente Maastricht. In maart 2016 wordt bekend aan welke voorwaarden vanuit dit budget de plannen om kunst en samenleving te verbinden moeten voldoen. Voorstel is om van het benodigde budget (€ 15.000) 50% vanuit het museumbudget en 50% vanuit het innovatiebudget te dekken.

8. LITERATUUR

'Aanschuifdiner vluchtelingen en Zeeuwen.' (2016). Geraadpleegd op 6 februari 2016,

<http://www.thehollandroad.nl/events/aanschuifdiner-vluchtelingen-en-zeeuwen/>

Bonnefantenmuseum Maastricht (2014). 'Jaarverslag 2014 Bonnefantenmuseum.' Geraadpleegd op 30 januari 2016,

http://www.bonnefanten.nl/wwwroot/content/download2.php?file=jaarverslag_2014_d.pdf

Bunnik, C. (2014). 'Musea voor mensen'. Amsterdam: Museumvereniging. Geraadpleegd op 6 februari 2016

'Common Carnaval.' (2016). Geraadpleegd op 12 februari 2016, <http://toutmaastricht.nl/agenda/agenda-paginas/common-carnaval>

Cornejo, T. (z.d.) 'Beyond the menu at the Refugee Café.' Geraadpleegd op 12 februari 2016,

<http://nextgenradiokjzz.org/2016/01/05/beyond-the-menu-at-the-refugee-cafe/>

Driesen, J. Verhagen, S., Loof, E., Meulendijks, N. (2016). 'Scan Vluchtelingen.' Geraadpleegd op 10 februari 2016

Gemeente Maastricht (2015). 'Cultuuragenda 2017 – 2020. Cultuur, een rol van betekenis. Startnotitie.' Geraadpleegd op 11 februari 2016,

http://www.gemeentemaastricht.nl/fileadmin/files/GeMa/Doc/14_Projecten/Nota_Cultuur_Cultuur_een_Rol_van_Betekenis_2015.pdf

Grit, R., Gerritsma, M. (2009). 'Zo maak je een Beleidsplan.' Groningen/Houten: Noordhoff Uitgevers. Geraadpleegd op 12 februari 2016

Humanity House: museum+educatie+platform+. Geraadpleegd op 6 februari 2016

<http://www.humanityhouse.org/>

Hurst, P. (2014). 'A Sydney Cafe Is Turning Asylum-Seekers into Servers.' Geraadpleegd op 12 februari 2016,

<https://munchies.vice.com/en/articles/a-sydney-cafe-is-turning-asylum-seekers-into-servers>

Intouch volunteer programma (2010). 'An innovative skill and training programma at The Manchester Museum and Imperial War Museum North.' Geraadpleegd op 12 februari 2016,

<https://issuu.com/manchestermuseum/docs/intouch>

'In Touch Volunteer Programme.' (z.d.). Geraadpleegd op 12 februari 2016,

<http://www.museum.manchester.ac.uk/community/volunteer/intouchvolunteer/>

'Kunstpraat: voor taalleerders / ISK.' (z.d.). Geraadpleegd op 11 februari 2016,

<http://www.boijmans.nl/nl/618/kunstpraat-voor-taalleerders#WKXbeEIK8h1uoXrk.97>

'Mazi Mas.' (z.d.). Geraadpleegd op 12 februari 2016, <http://www.mazimas.co.uk/our-story/>

Mulder, R. (2008, 2013). *'De Kunst van Cultuurmarketing.'* Bussum, Uitgeverij Coutinho

'Pecha Kucha doe je zo!' (z.d.) Geraadpleegd op 12 februari 2016, <https://mwortel1.wordpress.com/hoef/>

Provincie Limburg (2015). *'Limburg Culturele Werkplaats.'* Geraadpleegd op 20 januari 2016.
<http://www.limburg.nl/dsresource?type=pdf&objectid=limburg:58514&versionid=&subobjectname=>

'Refugee Festival Scotland.' (z.d.). Geraadpleegd op 12 februari 2016,
http://www.scottishrefugeecouncil.org.uk/news_and_events/refugee_festival_scotland

Stichting De Vrolijkheid (2016). *'UNESCO Week van de Kunsteducatie 2016.'* Geraadpleegd op 22 februari 2016,
<http://www.vrolijkheid.nl/de.vrolijkheid.werkt.samen.met.lkca.aan.de.unesco.week.van.de.kunsteducatie.2016..721.html>

'Toon je Talent.' (2013). Geraadpleegd op 12 februari 2016, <http://www.kaleidoscoop.net/nl/toon-je-talent.aspx> & <http://www.kaleidoscoop.net/data/files/alg/id120/BBK%20317%20Toon%20Je%20Talent.pdf>

'Universal Design for Learning Nederland.' (z.d.). Geraadpleegd op 20 oktober 2015,
<http://www.udlnederland.nl> .

Van Abbemuseum (z.d.). *'Kleurrijk Landgenoten.'* Geraadpleegd op 12 februari 2016,
http://vanabbemuseum.nl/programma/detail/?tx_vabdisplay_pi1%5Bptype%5D=18&tx_vabdisplay_pi1%5Bproject%5D=937

OVERIGE BRONNEN:

Interview Stijn Huijts, (13 februari 2016). Maastricht: Bonnefantenmuseum

Interview Ingrid van Rooy, (8 januari 2016). Maastricht: Bonnefantenmuseum

Interview Minie Curfs, Provincie Limburg, (20 januari 2016). E-mail

Presentatie Jan Staes *'Missie, Visie en Beleid'*, (4 januari 2016)

Interview Jan Kleijnen, Vluchtelingenwerk Limburg, (29 januari 2016). E-mail

Interview Kaat Waterschoot, Sint-Maartenscollege, (31 januari 2016). Telefonisch

Interview Denise Looijens, OBS Regenboog, (31 januari 2016). E-mail

9. CONTACTGEGEVENS

Voor vragen over dit beleidsplan zijn onze contactgegevens:

Mary Aarts	mary.aarts@masterkunsteducatie.com	(06) 232 542 67
Leo Adriaanse	leo.adriaanse@masterkunsteducatie.com	(06) 519 908 82
Merel van de Keer	merel.vandekeer@masterkunsteducatie.com	(06) 180 279 27
Ilse Melis	ilse.melis@masterkunsteducatie.com	(06) 114 474 43